

Geschillenkamer

Beslissing ten gronde 28/2020 van 29 mei 2020

Dossiernummer : DOS-2019-04191

Betreft : Klacht wegens het toesturen van publiciteit door Y VZW

De Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, samengesteld uit de heer Hielke Hijmans, voorzitter, en de heren Frank De Smet en Yves Poulet, leden;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (algemene verordening gegevensbescherming), hierna AVG;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, hierna WOG;

Gelet op het reglement van interne orde, zoals goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 december 2018 en gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 15 januari 2019;

Gelet op de stukken van het dossier;

heeft de volgende beslissing genomen inzake:

- X, "de klager"; en
- Y, "de verweerder".

1. Feiten en procedure

1. Op 8 augustus 2019 dient de klager een klacht in bij de Gegevensbeschermingsautoriteit tegen de verweerder.
2. Het voorwerp van de klacht betreft de herhaaldelijke ontvangst per post, door de klager, van promotiemateriaal van de verweerder en dit hoewel de klager de verweerder (meermaals) verzocht hem dergelijk promotiemateriaal niet langer toe te sturen en zijn persoonsgegevens te wissen.
3. Op 27 augustus 2019 wordt de klacht ontvankelijk verklaard op grond van artikel 58 WOG, wordt de klager hiervan in kennis gesteld overeenkomstig artikel 61 WOG en wordt de klacht op grond van artikel 62, §1 WOG, overgemaakt aan de Geschillenkamer.
4. Op 12 september 2019 beslist de Geschillenkamer op grond van de artikelen 95, §1, 1°, en 98 WOG dat de klacht gereed is voor behandeling ten gronde.
5. Per aangetekende brief van 12 september 2019 worden partijen in kennis gesteld van het feit dat de klacht gereed is voor behandeling ten gronde en worden zij tevens op grond van artikel 99 WOG in kennis gesteld van de termijnen om hun verweermiddelen in te dienen.
6. Op 6 oktober 2019 ontvangt de Geschillenkamer van de klager per e-mail foto's van nieuwe publiciteit die hem door de verweerder per post werd toegestuurd.
7. Op 10 oktober 2019 ontvangt de Geschillenkamer de verweermiddelen van de verweerder.
8. Per e-mail van 7 december 2019 stelt de klager de Gegevensbeschermingsautoriteit in kennis van het feit dat deze opnieuw promotiemateriaal ontving van de verweerder en voegt hiervan bewijsstukken bij.

9. Per e-mail van 27 april 2020 stelt de Geschillenkamer de verweerder in kennis van het voornemen tot het opleggen van een administratieve geldboete alsook het bedrag van de boete en de mogelijkheid van de verweerder zijn verweermiddelen terzake over te maken.

10. De Geschillenkamer mocht evenwel geen reactie ontvangen van de verweerder betreffende dit voornemen tot het opleggen van een administratieve geldboete.

2. Rechtsgrond

Artikel 6.1 AVG

"1. De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan:

a) de betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens voor een of meer specifieke doeleinden;

b) de verwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van een overeenkomst waarbij de betrokkene partij is, of om op verzoek van de betrokkene vóór de sluiting van een overeenkomst maatregelen te nemen;

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;

d) de verwerking is noodzakelijk om de vitale belangen van de betrokkene of van een andere natuurlijke persoon te beschermen;

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;

f) de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of van een derde, behalve wanneer de belangen of de grondrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkene die tot bescherming van persoonsgegevens nopen, zwaarder wegen dan die belangen, met name wanneer de betrokkene een kind is.

De eerste alinea, punt f), geldt niet voor de verwerking door overheidsinstanties in het kader van de uitoefening van hun taken."

Artikel 17.1, c) AVG

"1. De betrokkene heeft het recht van de verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging wissing van hem betreffende persoonsgegevens te verkrijgen en de verwerkingsverantwoordelijke is

verplicht persoonsgegevens zonder onredelijke vertraging te wissen wanneer een van de volgende gevallen van toepassing is: (...)

c) de betrokkene maakt overeenkomstig artikel 21, lid 1, bezwaar tegen de verwerking, en er zijn geen prevalerende dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking, of de betrokkene maakt bezwaar tegen de verwerking overeenkomstig artikel 21, lid 2;”

Artikel 17.1, d) AVG

”1. De betrokkene heeft het recht van de verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging wissing van hem betreffende persoonsgegevens te verkrijgen en de verwerkingsverantwoordelijke is verplicht persoonsgegevens zonder onredelijke vertraging te wissen wanneer een van de volgende gevallen van toepassing is: (...)

d) de persoonsgegevens zijn onrechtmatig verwerkt;”

Artikel 21.2 AVG

”2. Wanneer persoonsgegevens ten behoeve van direct marketing worden verwerkt, heeft de betrokkene te allen tijde het recht bezwaar te maken tegen de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens voor dergelijke marketing, met inbegrip van profilering die betrekking heeft op direct marketing.”

Artikel 21.3 AVG

”3. Wanneer de betrokkene bezwaar maakt tegen verwerking ten behoeve van direct marketing, worden de persoonsgegevens niet meer voor deze doeleinden verwerkt.”

Artikel 21.4 AVG

”4. Het in de leden 1 en 2 bedoelde recht wordt uiterlijk op het moment van het eerste contact met de betrokkene uitdrukkelijk onder de aandacht van de betrokkene gebracht en duidelijk en gescheiden van enige andere informatie weergegeven.”

3. **Motivering**

3.1. Wat betreft de inbreuk op artikelen 17.1 c), 21.2 en 21.3 AVG

11. Uit de stukken van het dossier blijkt dat de klager, naar aanleiding van de herhaaldelijke ontvangst van promotiemateriaal vanwege de verweerder, deze laatste per e-mail d.d. 5 juli 2019 heeft verzocht hem niet langer dergelijk promotiemateriaal toe te sturen en zijn persoonsgegevens te wissen:

"Beste,

Na dit eerder al gevraagd te hebben, helaas zonder gevolg, wil ik u opnieuw met aandrang vragen om mijn adres niet langer te misbruiken voor het versturen van fondsenwervende gadgets voor jullie organisatie. Gelieve mijn adres onmiddellijk te schrappen, ik gaf immers in het kader van GDPR nooit toestemming aan jullie om m'n adres te gebruiken. (...)"

12. De klager richt dit verzoek aan de verweerder naar aanleiding van de ontvangst van gadgets per post - met name een tweemaandelijks tijdschrift en een pen met het logo van de verweerder.

13. De verweerder geeft echter geen gunstig gevolg aan dit verzoek en blijft de klager gelijkaardig promotiemateriaal toesturen.

14. Ook na kennisgeving van de klacht door de Gegevensbeschermingsautoriteit aan de verweerder (per brief van 12 september 2019), zet de verweerder de gegevensverwerking voor direct marketingdoeleinden verder.

15. Per e-mail d.d. 6 oktober 2019 licht de klager de Gegevensbeschermingsautoriteit immers in betreffende de ontvangst van nieuw promotiemateriaal vanwege de verweerder - met name een tijdschrift en een toilettas - en voegt hiervan bewijsstukken bij.

16. Per e-mail d.d. 10 oktober 2019 maakt de verweerder zijn verweermiddelen over aan de Geschillenkamer. In antwoord op de klacht stelt de verweerder dat de gegevens van de klager waren opgenomen in zijn databank aangezien de klager in 2012 een gift deed ten voordele van de verweerder. Deze laatste stelt dat zij *"de vraag van [de klager] om de correspondentie van [de verweerder] stop te zetten over het hoofd gezien hebben"* en dat er inmiddels werd voor gezorgd dat de klager geen post meer van hem zal ontvangen.

17. De verweerder stelt in zijn verweer verder het volgende:

“Wij houden de gegevens van donateurs na hun laatste gift nog 10 jaar bij, zoals vermeld in onze privacy-clausule en gecommuniceerd aan al onze schenkers bij de invoering van de nieuwe GDPR-wet.

Omdat [de verweerder] steeds op zoek is naar donateurs om zijn projecten [...] te steunen, schrijven wij af en toe onze voormalige donateurs aan in de hoop dat zij hun financiële hulp uit het verleden wensen te herhalen.

Voor deze fondsenwervende activiteiten beroepen wij ons op het 'gerechtvaardigd belang' als wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens, niet op de expliciete toestemming van de donateur. [De verweerder] kan immers enkel zijn doelstellingen realiseren mits de nodige middelen. Daarom is het belangrijk voor ons om een zo groot mogelijk doelpubliek aan te (mogen) spreken”.

18. Op 7 december 2019 stelt de klager de Gegevensbeschermingsautoriteit echter in kennis van het feit dat deze opnieuw promotiemateriaal ontving van de verweerder en voegt hiervan bewijsstukken bij. Het betreft een brief gedateerd 26 november 2019 waarbij de klager wordt gevraagd een “kerstgift” te doen.

19. De Geschillenkamer oordeelt dat het toesturen van dergelijke publiciteit dient te worden beschouwd als “direct marketing” in de zin van **artikel 21 AVG**. Zij hanteert daarbij de definitie zoals opgenomen in Aanbeveling nr. 1/2020 van de Gegevensbeschermingsautoriteit betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden, luidende:

*“Elke communicatie, in welke vorm dan ook, gevraagd of ongevraagd, afkomstig van een organisatie of persoon en gericht op de promotie of verkoop van diensten, producten (al dan niet tegen betaling), alsmede merken of ideeën, geadresseerd door een organisatie of persoon die handelt in een commerciële of niet-commerciële context, die rechtstreeks gericht is aan een of meer natuurlijke personen in een privé- of professionele context en die de verwerking van persoonsgegevens met zich meebrengt”.*¹

Deze definitie bouwt onder meer voort op het voorstel van verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende eerbiediging van de privacy en de bescherming van persoonsgegevens bij elektronische communicatie en tot intrekking van Richtlijn 2002/58/EG².

¹ Aanbeveling Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 01/2020 van 17 januari 2020 *betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden*, p. 9.

² COM(2017) 10. Art. 4 van het voorstel geeft als definitie: “directmarketingberichten”: elke vorm van reclame, zowel geschreven als mondeling, gericht aan één of meer geïdentificeerde of identificeerbare eindgebruikers van elektronische communicatiediensten, inclusief het gebruik van automatische oproep- en communicatiesystemen met of zonder menselijke interactie, e-mail, SMS, enz.

20. *In casu* betreft het *ongevraagde* communicatie, per post toegestuurd aan betrokkene en gericht op de promotie van de diensten van de verweerder, enerzijds, en het werven van fondsen door de verweerder, anderzijds. De communicatie vereist de verwerking van persoonsgegevens, met name de naam en het adres van betrokkene.

21. Overeenkomstig **overweging 70 AVG** heeft de betrokkene, in geval van een verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van direct marketing, het recht te allen tijde en kosteloos bezwaar te maken tegen deze verwerking, en dit ongeacht of het een aanvankelijke dan wel een verdere verwerking betreft.

22. **Artikel 21.3 AVG** bepaalt wat dit betreft dat, "*wanneer een betrokkene bezwaar maakt tegen de verwerking ten behoeve van direct marketing, de persoonsgegevens niet meer voor deze doeleinden [worden] verwerkt*".

23. In het kader van direct marketing dient een dergelijk bezwaar bijgevolg onmiddellijk en zonder bijkomend onderzoek aanleiding te geven tot de regelrechte stopzetting van elke verwerking van gegevens van betrokkene ten behoeve van die direct marketing³.

24. *In casu* geeft de verweerder evenwel geen gevolg aan het bezwaar geformuleerd door betrokkene op grond van artikel 21.2 AVG en zet de gegevensverwerking voor direct marketingdoeleinden verder, en dit ten minste vijf maanden na het laatste bezwaar van de klager en drie maanden na de kennisgeving van de klacht aan de verweerder door de Gegevensbeschermingsautoriteit.

25. De verweerder schendt aldus de **artikelen 21.2 en 21.3 AVG**.

26. Betrokkene formuleert niet enkel een bezwaar tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden doch verzoekt de verweerder in zijn e-mail d.d. 5 juli 2019 eveneens zijn gegevens te schrappen. Hiermee beroept betrokkene zich op zijn recht *ex* artikel 17 AVG.

27. Overeenkomstig **artikel 17.1, c) AVG** beschikt betrokkene ten aanzien van de verwerkingsverantwoordelijke inderdaad over het recht "*zonder onredelijke vertraging wissing van hem betreffende persoonsgegevens te verkrijgen*" wanneer eerstgenoemde "*bezwaar [maakt] tegen de verwerking overeenkomstig artikel 21, lid 2*".

³ Aanbeveling Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 01/2020 van 17 januari 2020 *betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden*, p. 53-54.

28. De verweerder geeft echter geen gunstig gevolg aan dit verzoek tot gegevenswissing van de klager en schendt zodoende eveneens **artikel 17.1, c) AVG**.

3.2. Wat betreft de inbreuk op artikel 6.1 en artikel 21.4 AVG

29. In zijn verweerschrift d.d. 10 oktober 2019 verklaart de verweerder dat deze zich voor zijn direct marketing ten aanzien van vroegere donateurs met oog op fondsenwerving beroept op het "gerechtvaardigd belang" (artikel 6.1, f) AVG) als wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens en niet op de expliciete toestemming van de betrokkenen (artikel 6.1, a) AVG), teneinde "*een zo groot mogelijk doelpubliek aan te (mogen) spreken*".

30. Hoewel de AVG het gebruik van het gerechtvaardigd belang als rechtmatigheidsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden niet volledig uitsluit, betekent dit geenszins dat *elke* verwerking voor prospectiedoeleinden als gerechtvaardigd kan worden beschouwd.⁴

31. Overeenkomstig **artikel 6.1, f) AVG** en de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna "het Hof") dient immers aan drie cumulatieve voorwaarden te zijn voldaan opdat een verwerkingsverantwoordelijke zich rechtsgeldig kan beroepen op deze rechtmatigheidsgrond, "*te weten, in de eerste plaats, de behartiging van een gerechtvaardigd belang van de voor de verwerkingsverantwoordelijke of van de derde(n) aan wie de gegevens worden verstrekt, in de tweede plaats, de noodzaak van de verwerking van de persoonsgegevens voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang, en, in de derde plaats, de voorwaarde dat de fundamentele rechten en vrijheden van de bij de gegevensbescherming betrokken persoon niet prevaleren*" (arrest "Rigas"⁵).

32. Teneinde zich conform artikel 6.1, f) AVG te kunnen beroepen op de rechtmatigheidsgrond van het "gerechtvaardigd belang", dient de verwerkingsverantwoordelijke met andere woorden aan te tonen dat:

- 1) de belangen die deze met de verwerking nastreeft, als *gerechtvaardigd* kunnen worden erkend (de "doeltoets");
- 2) de beoogde verwerking *noodzakelijk* is voor de verwezenlijking van deze belangen (de "noodzakelijkheidstoets"); en

⁴ Aanbeveling Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 01/2020 van 17 januari 2020 *betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden*, p. 50.

⁵ HvJEU, 4 mei 2017, C-13/16, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde tegen Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme”, overweging 28. Zie ook HvJEU, 11 december 2019, C-708/18, TK t/ Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, overweging 40.

3) de *afweging* van deze belangen ten opzichte van de belangen, fundamentele vrijheden en grondrechten van betrokkenen doorweegt in het voordeel van de verwerkingsverantwoordelijke (de "afwegingstoets").

33. Wat betreft de eerste voorwaarde (de zogenaamde "doeltoets"), erkent de AVG dat de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van direct marketing *in se* kan worden beschouwd als uitgevoerd met oog op een gerechtvaardigd belang.⁶

34. *In casu* betreft het direct marketingberichten gericht aan vroegere donateurs met oog op de promotie van de diensten van de verweerder en het werven van fondsen door deze laatste bij deze gewezen donateurs. Het belang dat de verweerder als verwerkingsverantwoordelijke nastreefde kan overeenkomstig overweging 47 AVG op zich als gerechtvaardigd te worden beschouwd. Er wordt bijgevolg voldaan aan de eerste voorwaarde vervat in artikel 6.1, f) AVG.

35. Teneinde te voldoen aan de tweede voorwaarde, dient te worden aangetoond dat de verwerking *noodzakelijk* is voor de verwezenlijking van de nagestreefde doeleinden. Dit betekent meer bepaald dat de vraag dient te worden gesteld of met andere middelen hetzelfde resultaat kan worden bereikt zonder verwerking van persoonsgegevens of zonder een onnodig ingrijpende verwerking voor de betrokkenen.⁷

36. *In casu* kan worden beschouwd dat de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk was voor de verwezenlijking van het door verwerkingsverantwoordelijke omschreven doeleinde, met name het richten van direct marketingberichten per brief aan gewezen donateurs met oog op fondsenwerving. Teneinde deze direct marketing te richten aan betrokkenen wordt hun naam en adres verwerkt. Het aldus door verwerkingsverantwoordelijke omschreven doeleinde kon inderdaad niet worden bereikt zonder de hiervoor vermelde persoonsgegevensverwerking.

37. Het feit dat het belang dat de verwerkingsverantwoordelijke nastreeft *gerechtvaardigd* is en dat de verwerking van persoonsgegevens *noodzakelijk* is voor het bereiken van dit doeleinde volstaat evenwel niet opdat de verwerkingsverantwoordelijke zich rechtsgeldig kan beroepen op artikel 6.1, f) AVG.

38. Teneinde na te gaan of aan de derde voorwaarde van artikel 6.1, f) AVG - de zogenaamde "afwegingstoets" tussen de belangen van de verwerkingsverantwoordelijke, enerzijds, en de fundamentele vrijheden en grondrechten van betrokkene, anderzijds - kan worden voldaan, dient overeenkomstig **overweging 47 AVG** vooreerst rekening te worden gehouden met de redelijke

⁶ Overweging 47, *in fine*, AVG.

⁷ Aanbeveling Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 01/2020 van 17 januari 2020 *betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden*, p. 50.

verwachtingen van de betrokkene. Er dient meer bepaald te worden geëvalueerd of "*betrokkene op het tijdstip en in het kader van de verzameling van de persoonsgegevens redelijkerwijs mag verwachten dat verwerking met dat doel kan plaatsvinden*"⁸.

39. Dit wordt eveneens benadrukt door het Hof in zijn arrest "TK t/ Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA" van 11 december 2019⁹, waarin het stelt:

"Ook relevant voor deze afweging zijn de redelijke verwachtingen van de betrokkene dat zijn of haar persoonsgegevens niet zullen worden verwerkt wanneer, in de gegeven omstandigheden van het geval, de betrokkene redelijkerwijs geen verdere verwerking van de gegevens kan verwachten".

40. *In casu* rijst de vraag of de klager redelijkerwijs kon verwachten dat zijn persoonsgegevens ruim zeven jaar na de verzameling ervan zouden worden gebruikt voor direct marketingdoeleinden met oog op fondsenwerving.

41. Een tweede element waar, naast de redelijke verwachtingen van de betrokkene, rekening mee dient te worden gehouden door een verwerkingsverantwoordelijke die voornemens is het gerechtvaardigd belang als rechtmatigheidsgrond te gebruiken, is zijn verplichting om aanvullende waarborgen te voorzien ten voordele van betrokkene. Dit wordt benadrukt door de Groep 29 in zijn Advies 06/2014¹⁰:

"Bij deze afweging moet juist een aantal factoren volledig in overweging worden genomen, zodat wordt verzekerd dat voldoende rekening wordt gehouden met het belang en de fundamentele rechten van de betrokkenen [...]. Factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij de afweging zijn onder andere:

[...]

- *aanvullende waarborgen die ongewenste gevolgen voor de betrokkene kunnen beperken, zoals gegevensminimalisatie, privacyverbeterende technologieën, verbeterde transparantie, het algemene en onvoorwaardelijke recht op "opt-out" en gegevensoverdraagbaarheid."*

42. Het voorzien van een recht om bezwaar te maken tegen de verwerking is hierbij een essentieel element. Zonder het aanbieden van een reëel en doeltreffend recht van bezwaar kan namelijk geen evenwicht gevonden worden tussen de gerechtvaardigde belangen die de

⁸ Overweging 47 AVG.

⁹ HvJEU, 11 december 2019, C-708/18, TK t/ Asociația de Proprietari bloc M5A-ScaraA, overweging 58.

¹⁰ Advies 06/2014 over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke" vastgesteld op 9 april 2014 door de Groep 29, p. 3.

verwerkingsverantwoordelijke nastreeft en de fundamentele vrijheden en grondrechten van betrokkene.

43. Het onvoorwaardelijke karakter van dit recht van bezwaar is specifiek voor verwerkingen ten behoeve van direct marketing en wordt gewaarborgd door **artikel 21.3 AVG** (zie supra). Zoals hierboven vermeld, dient dit bezwaar in het kader van direct marketing onmiddellijk en zonder bijkomend onderzoek aanleiding te geven tot de regelrechte stopzetting van elke verwerking van gegevens van betrokkene ten behoeve van direct marketing.¹¹

44. Overeenkomstig **overweging 70 AVG**, *in fine*, alsook **artikel 21.4 AVG** dient de verwerkingsverantwoordelijke dit recht van bezwaar in het kader van direct marketing bovendien te faciliteren:

“Wanneer persoonsgegevens worden verwerkt ten behoeve van direct marketing dient de betrokkene, ongeacht of het een aanvankelijke dan wel een verdere verwerking betreft, het recht te hebben te allen tijde en kosteloos bezwaar te maken tegen deze verwerking, ook in het geval van profilering voor zover deze betrekking heeft op de direct marketing. Dat recht moet uitdrukkelijk, op duidelijke wijze en gescheiden van overige informatie, onder de aandacht van de betrokkene worden gebracht.”¹²

“Het in de leden 1 en 2 bedoelde recht wordt uiterlijk op het moment van het eerste contact met de betrokkene uitdrukkelijk onder de aandacht van betrokkene gebracht en duidelijk en gescheiden van enige andere informatie weergegeven.”¹³

45. De verwerkingsverantwoordelijke moet het recht van bezwaar bijgevolg duidelijk kenbaar maken, in eenvoudige en ondubbelzinnige taal en dit in alle direct marketingberichten, vanaf het eerste bericht.¹⁴ Het is niet voldoende om de mogelijkheid dit recht uit te oefenen op te nemen in de privacyverklaring; deze mogelijkheid moet uitdrukkelijk aan de betrokkene worden voorgesteld.¹⁵

¹¹ Aanbeveling Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 01/2020 van 17 januari 2020 *betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden*, p. 53-54.

¹² Overweging 70 AVG.

¹³ Artikel 21.4 AVG.

¹⁴ ZANFIR-FORTUNA, G., “Article 21. Right to object” in KUNER, C., BYGRAVE, L.A. en DOCKSEY, C. (eds.), *The EU General Data Protection Regulation: A Commentary*, Oxford University Press, 2020, (508)516-517: “As explained by recitals 65 and 69 GDPR, the right to erasure applies where the retention of the personal data infringes the GDPR or Union or Member State law to which the controller is subject, while, on the contrary, the right to object applies when personal data is processed lawfully, but the data subject wants the processing to stop on the basis of his or her particular situation.”

¹⁵ Aanbeveling Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 01/2020 van 17 januari 2020 *betreffende de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketingdoeleinden*, p. 54.

Deze verplichting is overigens niet nieuw en bestond, voor de inwerkingtreding van de AVG, reeds uit kracht van artikel 7 van de Richtlijn 95/46/EG.¹⁶

46. *In casu* voldoet de verweerder niet aan deze verplichting opgelegd door artikel 21.4 AVG en verduidelijkt door overweging 70 AVG. De verweerder verwijst in zijn verweer naar zijn privacyverklaring doch toont niet aan dat hij de uitoefening van het recht van bezwaar afdoende heeft gefaciliteerd, zoals vereist door artikel 21.4 AVG. Op de marketingberichten die als bewijsstukken werden overgemaakt door de klager, wordt de mogelijkheid tot het uitoefenen van het recht van bezwaar immers niet vermeld.

47. De verweerder heeft bijgevolg het algemene en onvoorwaardelijke recht op bezwaar dat geldt bij de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketing niet afdoende gegarandeerd en niet voldaan aan zijn verplichting om *ab initio* afdoende aanvullende waarborgen te voorzien die eventuele ongewenste gevolgen voor de betrokkene konden beperken.

48. Aangezien dit element essentieel is teneinde zich als verwerkingsverantwoordelijke rechtsgeldig te kunnen beroepen op artikel 6.1, f) AVG (gerechtvaardigd belang) als rechtmatigheidsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens met oog op direct marketing, dient *in casu* te worden besloten dat niet is voldaan aan de derde voorwaarde ("afwegingstoets") en de verweerder de verwerking op grond van artikel 6.1, f) AVG niet rechtsgeldig kon verderzetten.

49. De verweerder schendt aldus **artikel 6.1** en **artikel 21.4 AVG**.

50. Inbreuken op bovenstaande bepalingen zijn onderworpen aan de in **artikel 83.5 AVG** vermelde administratieve geldboeten.

51. Rekening houdend met de criteria vervat in artikel 83.2 AVG alsook de rechtspraak van het Marktenhof¹⁷, motiveert de Geschillenkamer het opleggen van een administratieve sanctie *in casu* op grond van de volgende omstandigheden:

- de aard, de ernst en de duur van de inbreuk (**artikel 83.2, a) AVG**), met name het voortdurende karakter van de inbreuk op artikelen 6.1, 17.1, c) en d), 21.2, 21.3 en 21.4 AVG gedurende ten minste vijf maanden na het laatste bezwaar en verzoek tot gegevenswissing van de klager en drie maanden na de kennisgeving van de klacht aan de verweerder door de Gegevensbeschermingsautoriteit;

¹⁶ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens* (PB L 281, 23.11.1995, blz. 31).

¹⁷ Hof van Beroep Brussel (sectie Marktenhof), arrest 2020/1471 van 19 februari 2020.

- het feit dat het de eerste vastgestelde inbreuk betreft in hoofde van de betrokken verwerkingsverantwoordelijke (**artikel 83.2, e) AVG**);
- de mate waarin er met de toezichthoudende autoriteit is samengewerkt om de inbreuk te verhelpen en de mogelijke negatieve gevolgen daarvan te beperken (**artikel 83.2, f) AVG**): in tegenstelling tot wat de verweerder stelt in zijn verweer d.d. 10 oktober 2019, heeft deze ondanks het bezwaar en verzoek tot gegevenswissing van de klager en de kennisgeving van de klacht door de Gegevensbeschermingsautoriteit niet de nodige maatregelen genomen teneinde onverwijld een einde te stellen aan de hierboven beschreven inbreuken; de verweerder heeft de gegevensverwerking op grond van artikel 6.1, f) AVG (gerechtvaardigd belang) voor direct marketingdoeleinden verdergezet; en
- het feit dat de verweerder een vereniging zonder winstoogmerk is met een beperkte omzet (**artikel 83.2, k) AVG**).

52. De Geschillenkamer wijst erop dat de andere criteria van artikel 83.2 AVG in dit geval niet van aard zijn dat zij leiden tot een andere administratieve geldboete dan die welke de Geschillenkamer in het kader van deze beslissing heeft vastgesteld.

53. De Geschillenkamer is van oordeel dat deze boete proportioneel is gelet op de door de verweerder in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde jaarrekening voor het boekjaar 2018 (positief resultaat tussen 500.000 en 600.000 EUR).

54. Gelet op het belang van transparantie met betrekking tot de besluitvorming van de Geschillenkamer, wordt deze beslissing gepubliceerd op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Het is evenwel niet nodig dat daartoe de identificatiegegevens van de partijen rechtstreeks worden bekendgemaakt.

OM DEZE REDENEN,

beslist de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, na beraadslaging, om:

- op grond van **artikel 58.2 c) en g) AVG** en **artikel 100, §1, 6° WOG** de verweerder te gelasten een gunstig gevolg te geven aan het verzoek tot gegevenswissing van de klager overeenkomstig artikel 17.1 c) AVG binnen de termijn van één maand na ontvangst van deze beslissing en de klager alsook de Geschillenkamer hiervan binnen dezelfde termijn in kennis te stellen; en

- op grond van **artikel 83 AVG** en de **artikelen 100, §1, 13° en 101 WOG** een administratieve geldboete van 1000 EUR op te leggen aan de verweerder wegens schending van de artikelen 6.1, 17.1 c) en d), 21.2, 21.3 en 21.4 AVG.

Tegen deze beslissing kan op grond van **artikel 108, §1 WOG** beroep worden aangetekend binnen een termijn van dertig dagen, vanaf de kennisgeving, bij het Marktenhof, met de Gegevensbeschermingsautoriteit als verweerder.

(get.) Hielke Hijmans
Voorzitter van de Geschillenkamer